Jaarverslag 2021

REKENKAMERCOMMISSIE GEMEENTE RHEDEN

januari 2022

Inhoud

1. Inleiding 2

2. Samenstelling rekenkamercommissie 2

3. Rol van de rekenkamercommissie 2

4. Werkwijze 3

5. Onderzoeken in 2021 3

5.1. In stelling voor de nieuwe Jeugdwet 3
5.2. Toegang tot de Wmo en Jeugdhulp 4

6. Financieel 5

7. Vooruitblik 2022 7

8. Tot slot 7

1. **Inleiding**

Voor u ligt het jaarverslag van rekenkamercommissie van de gemeente Rheden. Op grond van de artikelen 81oa lid 2 en 185 lid 3 van de Gemeentewet stelt de rekenkamercommissie elk jaar een verslag op van haar werkzaamheden van het voorgaande jaar.

In dit verslag wordt een beschrijving gegeven van de samenstelling van de rekenkamercommissie, haar rol en haar werkwijze. Voorts doet de commissie verslag van haar activiteiten in het afgelopen jaar, de onderzoeken die zijn uitgevoerd of zijn opgestart, het budget dat zij daarvoor heeft gekregen en de uitgaven die zijn gedaan.

2. Samenstelling rekenkamercommissie

De commissie bestaat uit vijf personen, waaronder een extern voorzitter en een extern lid en drie raadsleden. De raadsleden worden door de gemeenteraad benoemd voor een periode gelijk aan de zittingsperiode. Voor de externe voorzitter en het externe lid geldt dat zij worden benoemd voor een periode van vier jaar.

De samenstelling van de rekenkamercommissie is als volgt:
De heer W. (William) van Deuren, externe voorzitter
Mevrouw S. (Silvi) Joosten, extern lid
De heer J.G. (Sjir) Hanssen, intern lid en plaatsvervangend voorzitter
Mevrouw L.M. (Linda) Nieuwenhoven, intern lid
De heer N. (Niels) Booij, intern lid

De rekenkamercommissie wordt bijgestaan door een ambtelijk secretaris, de heer J.P.M. (Sjaak) Leenders, tevens plv. griffier van de gemeenteraad.

Contact

De rekenkamercommissie is te bereiken via de ambtelijk secretaris, de heer J.P.M. (Sjaak) Leenders, telefoon 026 – 49 76 266 / 06 - 521 699 26 of per mail s.leenders@rheden.nl

3. De rol van de rekenkamercommissie

Elke gemeente is bij wet verplicht om een rekenkamer of rekenkamerfunctie te hebben. In de gemeente Rheden is gekozen voor een rekenkamercommissie, een combinatie van externe leden en raadsleden.

De commissie doet onafhankelijk onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid, rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid. De gemeenteraad gebruikt de onderzoeksresultaten van de commissie ter ondersteuning van zijn kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taken. De commissie beoordeelt beleid (en beleidsuitvoering) en geeft aanbevelingen tot verbetering. Dit doet ze vanuit een onafhankelijke positie, zonder uiteraard de wensen van de raad uit het oog te verliezen. Voor de inwoners van de gemeente Rheden wil de rekenkamercommissie zichtbaar maken hoe publiek geld wordt besteed en wat er terecht komt van de beleidsvoornemens van de gemeente. Daarbij stelt ze het maatschappelijk resultaat van het gevoerde bestuur en beleid voorop. Het gaat hierbij niet alleen om de vraag of het bestuur doet wat het belooft. Maar vooral ook of het uitgevoerde beleid wel tot de beoogde resultaten leidt. In die zin houdt de commissie het bestuur een spiegel voor waarmee de raad zijn voordeel kan doen. En de inwoner moet in deze spiegel mee kunnen kijken.

4. Werkwijze

De werkwijze van de commissie is verankerd in de Verordening op de rekenkamercommissie. Daarnaast heeft de rekenkamercommissie in 2021 een onderzoeksprotocol vastgesteld. Dit beschrijft de richtlijnen die de rekenkamercommissie volgt bij de uitvoering van haar onderzoeken. Het protocol heeft tot doel de kwaliteit van de onderzoeken en een goed verloop ervan te waarborgen en inzicht te geven in de werkwijze van de commissie.
Het onderzoeksprotocol is te vinden op www.rheden/gemeenteraad/rekenkamercommissie.
De commissie heeft geen vaste vergadermomenten. Er wordt alleen vergaderd wanneer daar aanleiding toe bestaat. De vergaderingen van de commissie zijn niet openbaar. Van de vergaderingen wordt een beknopt verslag gemaakt in de vorm van een besluiten- en afsprakenlijst.

De commissie is onafhankelijk in de onderwerpkeuze en bepaalt zelf welk onderwerp zij onderzoekt. Hoewel het grootste deel van de onderwerpen door de leden van de commissie zelf wordt ingebracht staat de commissie open voor suggesties voor onderzoeken vanuit de raad (en fracties). Zo is de keuze voor een van de onderzoeken in 2021 gebaseerd op input die daarvoor (schriftelijk als gevolg van corona) is gegeven door de fracties.

De commissie was voornemens om in 2021 alsnog in dialoog te gaan met de fracties. Dit was ook aangekondigd in het jaarverslag van 2020 dat aan de raad ter kennis was gebracht. Echter ook in 2021 bleek een fysiek moment als gevolg van de coronacrisis niet mogelijk.
Wel heeft de commissie uitvoering gegeven aan de afspraak om twee maal per jaar een gesprek te plannen tussen de (voorzitter van de) commissie met de burgemeester en de gemeentesecretaris. Een gesprek heeft plaatsgevonden op 30 juni 2021. Het tweede gesprek staat gepland op 31 januari 2022.

5. Onderzoeken in 2021

In 2021 zijn 2 onderzoeken uitgevoerd:
1. In stelling voor de nieuwe Jeugdwet
2. Toegang tot de Wmo en Jeugdhulp

5.1. In stelling voor de nieuwe Jeugdwet

Dit onderzoek van de rekenkamercommissie is een atypisch onderzoek. Terwijl de meeste onderzoeken van rekenkamercommissies in den lande terugblikken op het gevoerde beleid, heeft de rekenkamercommissie van Rheden er in dit onderzoek voor gekozen om vooruit te blikken op de komst van de nieuwe wet 'Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'. Het doel hiervan was om vooraf een advies mee te geven aan de gemeenteraad. Dit onderzoek is in eigen beheer, door de externe leden van de commissie, uitgevoerd.

Het doel van dit onderzoek was tweeledig, namelijk om de gemeenteraad inzicht te geven:
- in de consequenties die de nieuwe wet voor de gemeente Rheden heeft op het gebied van (boven)regionale samenwerking in de jeugdzorg;
- op welke wijze de gemeenteraad zich hierop kan voorbereiden en daarmee ten aanzien van dit thema een proactieve rol in de kaderstelling kan oppakken.

De centrale vraag die de commissie zich heeft gesteld is:
Hoe kan de gemeenteraad van Rheden doelmatig en doeltreffend anticiperen op de wijzigingen in de regionale en bovenregionale samenwerking als benoemd in het wetsvoorstel 'Zorg voor jeugd'?

Naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek zijn door de rekenkamercommissie de volgende conclusies getrokken:

1 In het conceptwetsvoorstel legt het Kabinet op het gebied van (boven)regionale samenwerking een tweetal verplichtingen op aan gemeenten: de verplichting tot het opstellen van een regiovisie en de verplichting tot regionale inkoop en verantwoording.
2 De gemeenteraad en het college hebben momenteel nog onvoldoende zicht op de mogelijkheden om op het conceptwetsvoorstel te anticiperen.
3 De betrokkenheid van de gemeenteraad van Rheden bij de totstandkoming van de regionale visie is vooralsnog beperkt tot informeren, terwijl de deelnemers aan de werkbijeenkomst (raadsleden en raadsvolgers) aangeven bij het hele traject betrokken te willen worden. Inmiddels bestaat het voornemen om in het najaar een digitale bijeenkomst voor de gemeenteraad te organiseren. Het is nog niet duidelijk welk niveau van participatie (informeren of meer) hierbij wordt nagestreefd.
4 Ten aanzien van de MGR Sociaal Domein heeft de gemeenteraad diverse instrumenten in handen om zijn controlerende rol op te pakken. Deze mogelijkheden worden bij de inwerkingtreding van de nieuwe wet Gemeenschappelijke regeling alleen maar groter. Tijdens het onderzoek hebben wij niet kunnen vaststellen dat de gemeenteraad intensief en actief gebruikmaakt van de mogelijkheden die hij heeft om die afstand te verkleinen.
5 Er ligt nog een onbenutte kans voor zowel de gemeenteraad als het college om samen zowel lokaal als regionaal op te trekken om kwalitatief betere inkoop van zorg te kunnen garanderen (proces) wat uiteindelijk gaat leiden tot het leveren van juiste en betere zorg aan de (toekomstige) jeugdigen.

Op basis van deze conclusies heeft rekenkamercommissie een aantal aanbevelingen gedaan aan zowel de gemeenteraad/college van burgemeester en wethouders als specifiek aan de gemeenteraad:
<u>1 Gemeenteraad/college:</u>

a Verdiep u als gemeenteraad en het college in het nieuwe conceptwetsvoorstel en in de mogelijkheden om vanuit ieders rollen hierop te anticiperen.
b Houd elkaar scherp op elkaars rollen, lokaal maar ook in regionaal verband

<u>2 Gemeenteraad:</u>

a Geef en vraag duidelijkheid aan het college over uw betrokkenheid bij de visievorming.
b Versterk uw controlerende rol ten aanzien van de MGR Sociaal Domein.
c Houd uw vinger aan de pols over voortgang van de regiovisie en de uitvoering aan het beleidsplan Jeugd inclusief regiovisie.

<u>5.2. Toegang tot de Wmo en Jeugdhulp</u>

De rekenkamercommissie is in 2021 gestart met een onderzoek of de toegang tot de Wet maatschappelijke ondersteuning (hierna Wmo) en Jeugdhulp effectief en efficiënt is georganiseerd vanuit het perspectief van gemeente en hulpvrager. De keuze voor dit onderzoek komt voort uit een inventarisatie van mogelijke onderzoeken onder de fracties van de gemeenteraad, waarbij dit onderwerp door meerdere fracties werd aangedragen.

Het doel van dit onderzoek is inzicht te krijgen in de effectiviteit en efficiëntie van de toegang tot de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdhulp, hoe deze door hulpvragers wordt ervaren en in de kaderstellende en controlerende rol van de raad.

De centrale vraag die de commissie zich heeft gesteld is:
Heeft Rheden de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp effectief en efficiënt georganiseerd vanuit het perspectief van gemeente en hulpvrager?

De centrale onderzoeksvraag is uitgewerkt in de volgende deelvragen:

1. Hoe wordt de toegang door bewoners ervaren op de volgende aspecten: toegankelijkheid, vindbaarheid, tijdigheid van de dienstverlening, kwaliteit van de vraagverheldering, kwaliteit

van de beslissing op toewijzing (of afwijzing) van hulp en kwaliteit van de voortgangsbewaking na toewijzing van hulp.
2. Hoe is het toegangsproces feitelijk ingericht en is de toegang tot de Wmo en jeugdhulp daarmee rechtmatig ingericht?
   Op welke wijze draagt de toegang bij aan de gemeentelijke doelen en ambities in de Wmo en jeugdhulp?
3. Hoe is de informatiepositie en betrokkenheid van de raad georganiseerd en op welke wijze vindt verantwoording plaats, opdat de raad zijn kaderstellende en controlerende rol kan vervullen?
4. Is de wijze waarop Rheden de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp heeft geregeld effectief en efficiënt georganiseerd?
5. Hoe is de toegang (gemeentelijk en niet-gemeentelijk) in samenhang met inkoop en bekostiging ingericht op de aspecten: bereikbaarheid via welke dienstverleningskanalen, inzet (formatie en kosten), sturing op op- en afschaling van hulp, sturing op kostenbeheersing van Wmo- en jeugdhulpvoorzieningen, samenwerking met netwerkpartners en niet-gemeentelijke verwijzers, leren en verbeteren?
6. Hoe beoordelen partners de gemeentelijke toegang?
7. Welke mogelijkheden zijn er om de effectiviteit en efficiëntie van de toegang te vergroten alsmede de waardering hiervan door hulpvragers?

Het onderzoek is inmiddels afgerond en de nota van bevindingen is voorgelegd aan de ambtelijke organisatie om te controleren of de geconstateerde feiten juist zijn (ambtelijk hoor en wederhoor). Het doel daarvan is dat er bij de uiteindelijke publicatie, wanneer de rekenkamercommissie ook conclusies en aanbevelingen presenteert, geen discussie meer zal ontstaan over de feitelijke (on)juistheid van de bevindingen.

Het rapport met conclusies en aanbevelingen zal naar verwachting in april ter bespreking aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

6. Financieel

Het budget van de commissie bedroeg in 2021 € 31.350.
Dit budget is bedoeld voor het doen van 1 tot 2 onderzoeken per jaar en presentiegeld van de externe voorzitter en het externe lid van de rekenkamercommissie.
De laatstgenoemde vergoedingen worden verstrekt voor de deelname aan vergaderingen. Voor de voorzitter bedraagt deze vergoeding € 261,69 per vergadering. Voor het externe lid bedraagt deze vergoeding € 218,08. Daarnaast ontvangen de leden een reiskostenvergoeding ad € 0,29 per km.
Voor zover onderzoek in eigen beheer wordt uitgevoerd, zoals dat het geval was bij het onderzoek 'In stelling voor de nieuwe Jeugdwet', ontvangen de externe voorzitter en het externe lid hiervoor een vergoeding van € 87,23 per uur. Voor dit uurtarief is uitgegaan van het normbedrag dat hiervoor is bepaald in het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden.

In 2021 is de rekenkamercommissie 12 keer bijeen geweest.

<u>De kosten voor 2021 kunnen als volgt worden gespecificeerd:</u>

- presentiegeld voorzitter en extern lid:	€ 6.393,07
- kosten onderzoek	€ 32.062,28
- lidmaatschap NVRR	€ 385,00
Totaal	€ 38.840,35

Het voorgaande betekent dat het budget van de rekenkamercommissie in 2021 met € 7.490,35 is overschreden.

7. Vooruitblik

De rekenkamercommissie rondt in het eerste kwartaal van 2022 het onderzoek 'Toegang tot de Wmo en Jeugdhulp' af. Dit zal naar verwachting in maart aan de raad worden toegezonden.

In verband met de komende gemeenteraadsverkiezingen heeft de commissie nog geen nieuw onderzoek uitgezet. Dit wordt overgelaten aan de rekenkamercommissie die na de verkiezingen een andere samenstelling zal hebben. Zo zullen er 3 (nieuwe) raadsleden moeten worden benoemd. De externe voorzitter en het externe lid blijven zitten. Zij zijn benoemd voor een periode van 4 jaar. Voor de voorzitter loopt deze termijn af op 27 november 2022 en voor het externe lid op 25 juni 2023.

Voorts is er in 2022 een wetswijziging te verwachten. Het gaat hier om het wetsvoorstel 'Wet Versterking decentrale rekenkamers' dat in oktober 2019 is ingediend bij de Tweede Kamer en waar in de loop van 2022 besluitvorming over kan worden verwacht.

Uiteraard zal de rekenkamercommissie haar best doen om ook in 2022 een constructieve bijdrage te blijven leveren aan de versterking van de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taken van de gemeenteraad.

8. Tot slot

De rekenkamercommissie bedankt de raadsleden, raadsvolgers, collegeleden en ambtelijke organisatie voor de positieve wijze waarop zij afgelopen jaar meewerkten aan haar onderzoeken.